

Aan: Aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Raalte
Postbus 140
8100 AC Raalte

Van: Adviesraad Werk en Inkomen en de WMO Raad Raalte

Raalte : 4 augustus 2020.

Betreft : gevraagd advies m.b.t. de Verordening Domein Sociaal gemeente Raalte

Geachte College,

Onlangs ontvingen we als afzonderlijke raden van u de nieuwe Verordening domein Sociaal met het verzoek om deze van ons advies te voorzien. In onderlinge afstemming tussen de afzonderlijke adviesraden hebben we besloten om een gemeenschappelijk advies uit te brengen. We vonden dit voor de hand liggend omdat het in de nieuwe verordening niet gaat om nieuwe beleidsregels –immers, alle bestaande verordeningen zijn inhoudelijk ongewijzigd opgenomen in de nieuwe verordening - maar om de visie van waaruit beleid en organisatie van het domein Sociaal zijn/worden ingericht en de invulling van een integrale verordening domein Sociaal die daarbij past.

In de titel van het al eerder gepasseerde Transformatieplan voor het Sociaal Domein *“Doen wat nodig is voor onze inwoners!”* en het Thema *“Een gemeentelijke organisatie die denkt vanuit de inwoner”*, en uitgangspunten als *“denken vanuit het perspectief van de inwoner”* en *“integraal denken”* werd de richting al eerder aangeduid.

In de nieuwe verordening die wordt gepresenteerd als een *Omgekeerde Verordening* staat niet het juridische kader van wetten en regels centraal, maar de inwoner met een hulpvraag die op passende hulp en ondersteuning aangewezen is. Met deze inwoner - en indien gewenst ook met diens sociale netwerk - wordt besproken wat nodig is om bijv. de voorwaarden en omstandigheden voor diens (zelf)redzaamheid te optimaliseren. De juridische toets vormt vervolgens het sluitstuk om de passende, adequate oplossing te legitimeren op basis van bestaande wetgeving.

De keuze voor de Omgekeerde Verordening luidt volgens ons geen compleet nieuwe visie en uitvoeringspraktijk in, maar bekrachtigt in feite een al eerder ingeslagen weg waarin het inwonerperspectief centraal wordt gesteld en geprobeerd wordt om zoveel als mogelijk maatwerk te leveren. Naast een verbeterde toegankelijkheid van het sociaal beleid kan de Omgekeerde Verordening ook een extra impuls geven aan een cultuurverandering die leidt tot werken vanuit kernwaarden, integraal werken, meer maatwerk voor de inwoners en uiteindelijk een verbeterde dienstverlening.

Als adviesraden juichen we deze ontwikkeling toe en we stemmen daarom van harte in met de keuze voor de Omgekeerde Verordening en met invulling ervan in de voorliggende verordening domein Sociaal van de gemeente Raalte.

Wel hebben we nog een aantal vragen, opmerkingen en suggesties die we onder uw aandacht willen brengen.

Algemene opmerkingen / vragen / suggesties:

1. T.a.v. de implementatie en communicatie.

De verordening is omvangrijk en voor ingewijden waarschijnlijk wel te hanteren, maar zal niet voor iedere inwoner gesneden koek zijn. (dit ondanks inwoner-gerichte opzet en de toegevoegde begrippenlijst, waarvoor alle waardering.)

Vraag: Is er een implementatieplan, en komt er nog een communicatieplan waarin wordt aangegeven hoe de inwoners op een begrijpelijke manier worden geïnformeerd over de verordening, en over hoe de juiste informatie op het juiste tijdstip bij de inwoner komt? Als die plannen beschikbaar komen willen we graag worden geïnformeerd om vanuit inwonersperspectief mee te denken over de invulling.

2. T.a.v. de kernwaarden.

Omdat in het dienstverleningsproces de relatie en communicatie tussen de gemeente en de inwoner van groot belang is stellen we voor om een aantal kernwaarden toe te voegen die daarop betrekking hebben zoals :

- De gemeente ziet de inwoner als gelijkwaardige partner;
- De gemeente en de inwoner zoeken samen naar een oplossing;
- De gemeente en de inwoner gaan respectvol met elkaar om;
- De gemeente zoekt samen met de inwoner naar een passend en samenhangend aanbod van hulp en ondersteuning;

3. T.a.v. hulpvragen van inwoners als startpunt voor dienstverlening.

In principe stelt een inwoner zelf een hulpvraag of doet een ander dat namens hem. Maar er kunnen situaties optreden waarin iemand objectief gezien hulp nodig heeft, maar dat door omstandigheden (psychische stoornis, middelengebruik, geestelijke beperking of anderszins) niet inzielt en/of geen enkele hulp wil accepteren. Blijft die inwoner dan verstoken van hulp? Of is er een signalerings- en meldsysteem waar signalen kunnen worden afgegeven zodat er tenminste vanuit oogpunt van preventie op toegezien wordt? Is er in deze een gemeentelijke verantwoordelijkheid? Als dat het geval is, waarom wordt dat dan niet gemeld in de verordening (dit i.p.v. de melding dat "Hoe de gemeente omgaat met signalen en hulpvragen van andere personen over inwoners die hulp nodig hebben, wordt hier niet beschreven". Pag.8)

4. T.a.v. het doel en inhoud van het onderzoek n.a.v. een hulpvraag.

We adviseren om in het onderzoek - voor zover relevant - ook de gezinssituatie van de betreffende inwoner en die van de eventuele mantelzorger te benoemen. En om hierin ook het maken van een persoonlijk ondersteuningsplan en/of van een gezins - of familiegroepsplan te noemen en onder de aandacht te brengen. In de wet is geregeld dat cliënten, samen met familie, vrienden en anderen die tot de sociale omgeving behoren, een ondersteuningsplan kunnen opstellen. Wat kunnen ze zelf gaan doen? Wat kunnen ze samen met de mensen uit zijn omgeving kunnen doen? En welke professionele hulp en ondersteuning denken ze daar bij nodig te hebben? En welke concrete doelen willen zij behalen? De wet wil de eigen kracht van gezinnen op diverse manieren versterken. Het opstellen van een ondersteuningsplan of een plan van aanpak is een belangrijk middel daarbij. Een handreiking voor het maken van zo'n plan en/of het faciliteren van een onafhankelijke cliëntondersteuner kan de eigen regie ondersteunen en versterken. De basis van het plan van aanpak is: één gezin, één plan, en één regisseur.

Dit uitgangspunt vormt ook de basis voor een goed afgestemde, integrale aanpak maar komt in de verordening niet expliciet aan de orde. Het verdient daarin o.i. wel een plaats.

5. Onafhankelijke cliëntondersteuners.

In bepaalde gevallen wijst de gemeente erop dat de inwoner bij een hulpvraag ook een eigen plan op kan stellen. (persoonlijk plan of familiegroepsplan). De overheid vindt het van belang dat de inwoner zelf meedenkt in de oplossing van zijn probleem. Om dat te bevorderen en inwoners daarbij ondersteuning te bieden adviseren we om een bredere inzet (d.w.z. op meer onderwerpen) van onafhankelijke cliëntondersteuners te stimuleren en faciliteren.

6. Opslag gegevens in systemen en inzage in eigen gegevens. (i.v.m. Privacy).

Hebben de inwoners de mogelijkheid om inzage in hun eigen dossier te krijgen. Is het technisch al mogelijk voor inwoners om alle gegevens in hun eigen dossier in te zien? Worden gegevens van inwoners uitgewisseld met interne of externe partijen, en tekenen inwoners vooraf voor gegevensuitwisseling?

Tot slot nog een paar vragen / opmerkingen refererend aan bepaalde artikelen uit de verordening.

Ad. 2.1.2 Bevestiging ontvangst hulpvraag.

De gemeente registreert en bevestigt de ontvangst van de hulpvraag voor alle aanvragen betreffende de jeugdwet en WMO.

Suggestie: Volg dezelfde procedure ook bij de andere wetten zoals de participatiewet en WGS.

Ad. 2.1.3 De gemeente verzamelt allerlei (?) gegevens die nodig zijn voor het gesprek en / of onderzoek.

We vragen aandacht voor het **opvragen van medische informatie**. De inwoner mag hiermee niet onder druk worden gezet. De Autoriteit Persoonsgegevens waarschuwt om geen toestemming te vragen voor het mogen inzien en verwerken van medische gegevens. Hiervoor ontbreekt in die context een wettelijke grondslag. Wel mag de indicatiearts gerichte vragen stellen aan bepaalde zorgverleners, alleen met duidelijke toestemming van de cliënt. Ook is het niet nodig de ziekte of aandoening te noemen. Medewerkers bij de gemeente die de hulpvraag onderzoeken zijn meestal niet geschoold om dit soort gegevens uit te vragen en te beoordelen. Alleen een medisch professional mag dit doen. Die kan in generieke bewoordingen concluderen dat de cliënt inderdaad behoefte heeft aan een bepaalde voorziening. Dat is voldoende.

Voor meer info. Verwijzen we naar : <https://vng.nl/producten-diensten/vng-magazine/vng-magazine-nummer-16-2016/hoeveel-informatie-heeft-de-gemeente-nodig>.

Ad. 2.3.1 Aanvraag

- Waarom vindt er bij een aanvraag geen gesprek plaats om meerdere , eventueel achterliggende problemen te signaleren?
- Waarom worden voorts de jongeren vanaf 18 jaar tot 27 jaar niet genoemd bij de aanvraag voor de participatiewet.

Ad. 2.3.2 Voorwaarden voor hulp op maat.

De gemeente kiest voor de goedkoopste voorziening die passend is.....” De goedkoopste oplossing kan erg in strijd zijn met maatwerk c.q. de meest passende oplossing voor die persoon in die specifieke situatie. Dit is niet in de “geest” van deze verordening. Daarom stellen we voor: De gemeente kiest voor de meest passende/ adequate ondersteuning die nodig is om het probleem van de inwoner langdurig te verminderen of op te lossen.

Ad. 3.1 T.a.v. de doelgroep.

Het betreft : De inwoners die geen uitkering ontvangen / inwoners met een arbeidsbeperking die moeten worden begeleid naar werk, werkende inwoners met een laag inkomen etc.

Suggestie: de brede groep inwoners die onder de Participatiewet valt ook de Nuggers.

Ad. 4 Gezond en veilig opvoeden

Aangeven dat onder “ouders” ook wordt verstaan: pleegouders / ouders en/of hun vertegenwoordigers.

Suggestie: Toe te voegen dat met jongeren die gebruik maken van jeugdhulpverlening vroegtijdig (vanaf 16,5 jaar) een toekomstplan wordt opgesteld, dit ter voorbereiding op de 18-jarige leeftijd.

Ad. 4.4 Overgang van -18 naar 18+

Suggestie: Graag vroegtijdig, ruim 1,5 jaar vóór het bereiken van de 18 jarige leeftijd, beginnen met het opstellen van het toekomstplan van de jongere.

Ad. 9.1. 1 T.a.v. de rol van de gemeente.

Bij d staat: “De website van de gemeente voldoet aan erkende kwaliteitseisen” te vervangen door: “De website van de gemeente is toegankelijk en voldoet aan kwaliteitseisen”.

Bij g staat: “De gemeente respecteert zoveel mogelijk de privacy van de inwoner”.

Suggestie: Het is o.i. van belang dat de privacyregels “altijd” worden nageleefd ook bij controle.

Bij h staat: “De gemeente maakt zoveel mogelijk gebruik van gegevens die de gemeente al heeft en vraagt alleen gegevens die nodig zijn voor het beoordelen van de hulpvraag”.

Vraag: Is het toegestaan om gegevens verstrekt t.b.v. de ene voorziening zonder toestemming te gebruiken voor een ander doel?

Ad. 9.2.13 samenloop van gedragingen

Mag iemand twee keer worden gestraft voor hetzelfde gedrag?

Hoofdstuk 9

Geeft het gevoel dat er gedacht wordt van uit wantrouwen i.p.v. vertrouwen.

Ad. 13.5.1 Overgangsrecht

Suggestie: We zien graag dat er een overgangsregeling wordt toegepast van bv. 6 maand.

Afsluitend.

We gaan er vanuit dat in het implementatieplan tevens een periodieke evaluatie wordt opgevoerd om te bekijken of de Omgekeerde verordening de gewenste effecten sorteert. We zien daar met vertrouwen naar uit en zijn graag bereid om daaraan vanuit onze rol medewerking te verlenen.

We zien uw reactie op ons gevraagd advies, alsmede onze vragen en suggesties met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens Adviesraad Werk & Inkomen

Namens WMO-Raad Raalte

André klein Tank
Voorzitter a.i.

Lex van de Grift
Voorzitter

